Nafn barns _____

Fæðingardagur barns _____

Dagsetning _____

Aldur barns _____

Skráið samantekt stiga:

	Stig	í og yfir meðallagi	undir meðallagi	í áhættu
Mál- og talþroski	_____	☐	☐	☐
Orð	_____	☐	☐	☐
Skiljanleiki tals	_____	☐	☐	☐
Framburður	_____	☐	☐	☐

Vinsamlega svaraðu öllum spurningum eftir bestu getu:

1. Hver fyllir út listann: ☐ móðir ☐ faðir ☐ önnur tengsl, hver? _____

Um mál- og talþroska barns

2. Merktu við alla þætti máls og tals sem eiga við barnið:

	Rétt	Ekki rétt
Tjáir sig takmarkað		
Vill láta lesa fyrir sig		
Á í erfiðleikum með að finna orð		
Spyr spurninga af forvitni eða til að vita um eitthvað		
Spyr spurninga með „af hverju“		
Svarar spurningum á viðeigandi hátt		
Á auðvelt með að tengja saman orð í setningar		
Tengir saman þrjú til fjögur (eða fleiri) orð í setningu		
Notar smáorð inni í setningum (t.d. „pabbi er að fara “ í stað „pabbi fara“)		
Notar persónufornöfn (t.d. hann og hún) nokkuð rétt		
Reynir að mynda fleirtölu þótt hún sé ekki alltaf málfræðilega rétt (t.d. mús-mýs/músir/músar, litur – litir/litar)		
Reynir að nota þátíð, þótt hún sé ekki alltaf málfræðilega rétt (t.d. hlaupa – hljóp/hlaupaði/hlaupti)		
Tengist öðrum börnum í leik (t.d. sjálfsprottinn leikur)		
Á auðvelt með að halda uppi samræðum við önnur börn		
Skiptist á í samræðum		

Teldu saman stigin í lituðu reitunum. Samtals: _____

3. Vinsamlega skráðu hér ef þú hefur aðrar áhyggjur eða vilt taka eitthvað annað fram um mál- og talþroska barnsins í einhverri mynd þess:

_____

_____

_____

Orð

4. Hér er listi af orðum sem barnið þitt gæti notað. Vinsamlegast merktu við öll þau orð sem þú telur að þú hafir heyrt barnið þitt segja og nota á viðeigandi hátt. Athugaðu að barnið gæti hafa sagt orðið í annarri orðmynd (t.d. flugu í stað fluga, róleg í stað rólegur) en merktu við ef barnið hefur notað orðið í einhverri mynd þess:

Nafnorð

	ávöxtur		flauta		gler		kúla
	bók		folald		háls		kústur
	drengur		fluga		hnífapör		putti
	eldhús		frændi		kaðall		skór
	epli		föt		kross		stígvél
	eyra		geimur		krukka		traktor
	fjós		gildra				

Sagnorð

	bjarga		hnerra		prófa		skríða
	blása		horfa		skálda		vinka
	dvelja		loka		skera		öskra
	henda		læsa				

Lýsingar- og áhersluorð

	blautur		gaman		harður		stuttur
	blár		gleyminn		rólegur		þröngur

Annað

	bakvið		fyrir framan		okkur		undir
	bráðum		gegnum		óvart		upp á
	fyrir aftan		ofan í		tólf		við hliðina á

Teldu saman stigin í lituðu reitunum. Samtals: _____

Skiljanleiki tals

5. Eftirfarandi spurningar eiga að sýna fram á hversu auðveldlega ólíkir viðmælendur skilja tal barnsins*. Vinsamlega hugsaðu um tal barnsins **undanfarinn mánuð** þegar hverjum lið er svarað. Hakaðu í aðeins einn reit fyrir hverja spurningu:

	alltaf (5)	oftast (4)	stundum (3)	sjaldan (2)	aldrei (1)
Skilur þú tal barnsins?					
Skilja nánustu fjölskyldumeðlimir tal barnsins?					
Skilja aðrir fjölskyldumeðlimir tal barnsins?					
Skilja vinir barnsins tal þess?					
Skilja aðrir kunningjar tal barnsins?					
Skilja kennarar barnsins tal þess?					
Skilja ókunnugir tal barnsins?					

*Þessar spurningar tilheyra kvarðanum *Skilningur á tali í samhengi* (*e. Intelligibility in Context Scale*); https://www.csu.edu.au/research/multilingual-speech/speech-assessments/ics

Gefðu 5 stig ef merkt er við alltaf, 4 stig ef merkt er við oftast, 3 stig ef merkt er við stundum, 2 stig ef merkt er við sjaldan og 1 stig ef merkt er við aldrei.

Teldu saman stigin í lituðu reitunum. Samtals: _____

Framburður

6. Framburður barns. Hér er verið að kanna framburð ákveðinna hljóða og hljóðasambanda en flest börn á aldrinum 2–3 ára geta sagt þessi hljóð. Vinsamlega merktu við í viðeigandi reit hvort barnið geti myndað þau hljóð sem spurt er um. Í síðasta dálkinum sérðu dæmi um framburð hljóða og orða sem þú getur stuðst við.

[1] Í orðum sem hafa s (*peysa, sól, skip*) er í lagi að barnið noti ***þ*** (eða smámælt ***s***). Ef barnið segir t.d. *þól* í stað *sól* skaltu merkja við að það geti sagt ***s***-hljóðið.

[2] Í orðinu brú er ekki verið að athuga hvort barnið noti t.d. ***ð*** (*bðú*) eða ***j*** (*bjú*) í staðinn fyrir ***r*** heldur er verið að kanna hvort það sleppir hljóði eða hljóðum. Ef barnið segir t.d. *bðú, blú* eða *bjú* í stað *brú* skaltu merkja við að það geti sagt ***r***-hljóðin.

Hvernig segir barnið hljóðið...	...í orðum eins og...	Getur sagt hljóðið	Getur <u>ekki</u> sagt hljóðið	Dæmi um framburð sem barnið gæti haft
l	lita			ita, dita, hita
v	vasi			asi, dasi, jasi
f	fata			ata, data, hata
g	gaffall			affall, daffall, vaffall
p	peysa			eysa, beysa, deysa
s	sól[1]			ól, tól/dól, hól
d	dúkka			úkka, gúkka
kk	dúkka			úgga, gúgga
bl	blóm			óm, bóm
sk	skip			ip, sip, gip
br	brú[2]			ú, bú

Teldu saman stigin í lituðu reitunum. Samtals: _____

7. Er eitthvað annað sem þú vilt taka fram varðandi framburð barnsins?

Tungumál í umhverfi barnsins

8. Notkun tungumálsins

	íslensku	annað tungumál – hvaða tungumál?
Hvaða tungumál talar barnið oftast heima?		
Hvaða tungumál heyrir barnið oftast heima?		
Hvaða tungumál talar barnið oftast í leikskólanum?		
Hvaða tungumál heyrir barnið oftast í leikskólanum?		

9. Nefndu öll þau tungumál sem barnið talar heima auk íslensku:

_____

10. Barnið fæddist á Íslandi ☐ já ☐ nei
Ef nei vinsamlega skrifið aldur barns þegar það fluttist til Íslands _____

11. Hvað var barnið gamalt þegar það byrjaði í leikskóla á Íslandi?
Barnið var _____ ára, _____ mánaða

Spurningar um frávik

12. Er barnið þitt með fötlun, röskun eða þarfnast sértækra úrræða (með greiningu eða sterkur grunur)?

Fötlun	Greining til staðar	Grunur	Nei
Sjónskerðing			
Heyrnarskerðing			
Þroskaröskun/seinþroski			
Röskun á einhverfurófi/Asperger heilkenni			
ADD/ADHD			
Skarð í vör og/eða gómi			
Önnur fötlun/röskun/frávik?			

13. Hefur þú áhyggjur af öðrum þroskatengdum þáttum?
☐ nei ☐ já -> hvaða _____

14. Stam einkennist af höktandi tali. Það lýsir sér í endurtekningum á hljóðum, atkvæðum eða orðum (ma-ma- ma-ma- mamma, ég-ég-ég), lengingum (lllllllllllllllllllllllangar) eða festingum (vera alveg stopp og geta ekki sagt neitt). Þú metur að barnið stami ef þér finnst að hökt í tali þess vera meira en þú telur eðlilegt og venjulegt í tali barna á þessum aldri. Vinsamlega hugsaðu um tal barnsins **undanfarinn mánuð** þegar þú svarar þessari spurningu

Telur þú að barnið stami?
☐ alltaf ☐ mjög oft ☐ oft ☐ stundum ☐ sjaldan ☐ mjög sjaldan ☐ aldrei

15. Vinsamlega skráðu hér ef þú hefur áhyggjur eða athugasemdir varðandi stam

_____